

**Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava-Poruba,
příspěvková organizace**
17. listopadu 1123/70, 708 00 Ostrava-Poruba

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Forma: povinná ústní zkouška

Předmět: PRÁCE S MENŠINAMI
Obor vzdělání: Sociální činnost pro národnostní menšiny
Kód oboru: 75-41-M/01
Školní rok: 2021/2022
Třída: DSM5

TÉMATA

- 1. Menšiny**
  - pojem menšina, klasifikace menšin,
  - národnostní menšiny, práva národnostních menšin,
  - subkultury.

- 2. Migrace a azyl**
  - přistěhovalectví na našem území, uprchlík, azylant,
  - azylová politika České republiky, azylová střediska,
  - důvody udělení / neudělení azylu.

- 3. Subetnické skupiny Romů v České republice**
  - specifika jednotlivých subetnických skupin, kasta, kastovní vztahy,
  - dělení Romů podle sociálního postavení.

- 4. Tradiční romská komunita**
  - hierarchie rodu, funkce romské rodiny, sociální a hodnotový systém,
  - specifika romské komunity v oblasti mezilidských vztahů.

- 5. Tradiční romská rodina**
  - postavení a funkce jednotlivých členů,
  - stručná charakteristika jednotlivých životních období,
  - výchova dětí v romské rodině,
  - mezilidské vztahy v rodině.

6. Tradice a obřady Romů

- průběh a tradiční rituály během zasnub a svatby,
- křest a pohřeb v romské velkorodině,
- náboženství Romů a oslavy církevních svátků,
- lidové náboženství a pověry v romské komunitě.

7. Hudba a tanec

- význam hudebního projevu, klasifikace písně podle funkce, historie a tématu,
- historie a vývoj v Uhrách, Rusku, Španělsku, ČR a na Slovensku,
- současné podoby romské hudební kultury,
- významné osobnosti hudební a taneční scény, romské festivaly.

8. Slovesná folklórní tvorba a řemesla

- význam a hodnota lidové slovesnosti v minulosti a dnes,
- charakteristika hlavních žánrů romského folklóru – pohádka, píseň, příběhy ze života,
- tradiční romská řemesla a dovednosti jako zdroj obživy,
- tradiční řemesla provozovaná v poválečném období,
- dopady asimilační politiky na tradiční řemesla,
- oživení romských řemesel a podpora umění v současnosti.

9. Původ Romů

- nejrozšířenější názory na původ Romů v minulosti,
- lingvistické výzkumy, antropologie, etnická podobnost, odchod z Indie do Persie,
- vliv křesťanství na romskou minoritu,
- příchod do Evropy, vznik exonym Cikán, Gipsy.

10. Asimilace Romů v období vlády Marie Terezie

- postoj k Romům na území střední a západní Evropy,
- asimilační politika Marie Terezie a Josefa II,
- klady a zápory asimilačního procesu,
- Romové v 19. století a na počátku 20. století.

11. Genocida během II. světové války

- německý přístup k Romům v první polovině 20. století,
- protiromská opatření v protektorátu Čechy a Morava,
- genocida českých Romů, osud maďarských a slovenských Romů,
- cikánské pracovní tábory.

12. Etnoemancipační úsilí

- řešení „cikánské otázky“ v období socialismu,
- zákony a nařízení po roce 1945, průběh státem řízené asimilace,
- vznik Svazu Cikánů – Romů,
- sociální koncepce v 70. a 80 letech 20. století.

- 13. Vývoj situace etnika po roce 1989**
- vznik romské politické reprezentace, aktivní rozvoj kultury a jazyka,
  - vznik romské a romistické literatury, novinářská próza,
  - Muzeum romské kultury v Brně.
- 14. Průběh výchovně-vzdělávacího procesu u romského etnika**
- výchova v rodině, bariéry ve vzdělávání,
  - institucionální výchova MŠ, ZŠ, SOU,
  - postgraduální studium, kurzy, volný čas,
  - programy zaměřené na podporu vzdělávání Romů,
  - romský etnolekt češtiny.
- 15. Dlouhodobá nezaměstnanost Romů**
- příčiny nízké kvalifikační úrovně, etnický původ jako znevýhodnění na trhu práce,
  - ekonomický a sociální propad jako důsledek dlouhodobé nezaměstnanosti,
  - závislost na sociálním systému, programy zaměřené na podporu zaměstnanosti.
- 16. Současné problémy v oblasti bydlení**
- diferenciaci Romů na základě úrovně bydlení,
  - nejčastější formy bezdomovectví u romské komunity,
  - řešení bytové krize státním sektorem a nevládními organizacemi,
  - programy podporující řešení bytové otázky.
- 17. Soudobá problematika v oblasti zdravotnictví**
- hygiena a stravování v rodině,
  - patologie v oblasti zdravotnictví,
  - programy zaměřené na zkvalitnění zdraví romské minority.
- 18. Nejčastější sociální patologie v romské komunitě**
- záškoláctví, šikana, návykové látky,
  - patologické hráčství, domácí násilí, kriminalita,
  - řešení patologického chování v rodině a na půdě institucí,
  - preventivní programy, pojmy z oblasti sociální patologie.
- 19. Vietnamská menšina v České republice**
- stručná historie a současnost Vietnamu,
  - život menšiny na území České republiky,
  - kulturní specifika a zvyky,
  - oblast verbální a neverbální komunikace.

- 20. Židovská menšina v České republice**
- judaismus, antisemitismus,
  - stručná historie židovského národa,
  - pronásledování Židů, židovská ghetta, holocaust,
  - židovské tradice, kultura a symbolika.
- 21. Muslimové v České republice**
- vznik a pilíře islámu, Muhammad, Mekka, Korán,
  - ženy v islámské společnosti, islámský fundamentalismus,
  - život muslimů v České republice.
- 22. Gayové a lesbičky**
- homosexualita, sexuální identifikace,
  - proces coming out,
  - Zákon o registrovaném partnerství.
- 23. Diskriminace vybraných skupin společnosti**
- feminismus, postavení ženy ve společnosti, násilí na ženách,
  - dětská práce, formy dětské práce, legislativa chránící práva dítěte,
  - obchod s lidmi, novodobé otroctví,
  - extrémismus a jeho podoby, šovinismus, nacionalismus.
- 24. Instituce pomáhající menšinám**
- struktura práce s národnostními menšinami,
  - nestátní neziskové organizace,
  - dokumenty chránící lidská práva.
- 25. Integrační politika současnosti**
- dokumenty podporující integraci romského etnika a dalších národnostních menšin,
  - průběh soudobé integrace Romů.

Zpracovala: Mgr. Lada Červeňáková